

Vaasantie-Pohjoisväylä-kiertoliittymään toteutettavan julkisen taideteoksen portfoliohaku

Pohjois-Poriin rakennetaan kiertoliittymä ja kevyen liikenteen alikulkutunneli Vaasantien ja Pohjoisväylän risteykseen. Porin kaupunki etsii portfoliohauulla taiteilijoita, jotka ovat halukkaita toteuttamaan alueen teollista perintöä ja osaamista ilmentävän julkisen veistoksen kiertoliittymän keskelle. Lisäksi kiertoliittymän yhteyteen tulevaan alikulkutunneliin on mahdollista toteuttaa teoksen osa.

Aikataulu ja budjetti

Portfoliohaku on auki 8.4.-6.5.2025. Se on avoin kaikille Suomessa työskenteleville ammattitaiteilijoille ja työryhmille, joiden jäsenistä vähintään yhden on oltava ammattitaiteilija. Taiteilijavalinta tehdään 30.5.2025 mennessä. Luonnostelu tapahtuu vuoden 2025 aikana.

Teoksen suunnitelmien ja kustannusarvion on oltava valmiina huhtikuussa 2026. Tämän jälkeen tehdään teoksen hankintapäätös ja -sopimus kiertoliittymän toteutusaikataulun varmistuttua. Kiertoliittymän rakennustyöt käynnistyvät vuonna 2027 tai 2028, ja teoksen toteutuksen tulee tapahtua samanaikaisesti rakennustöiden kanssa. Teoksen toteutusta koordinoi hankkeeseen palkattava taidekoordinaattori.

Taideteoksen kokonaisbudjetti on 80 000 € + alv. Luonnostelutyöstä maksetaan valitulle taiteilijalle luonnospalkkio 3000 € + alv, ja lopullisen teoksen budjetti on 77 000 € + alv. Perustukset ja mahdollinen valaisu kustannetaan erillisestä 20 000 euron budjetista, joka sisältää perustusten suunnittelun ja toteutuksen. Taiteilija osallistuu teoksen perustusten ja kiinnityksen suunnitteluun tarvittavissa määrin.

Tehtävän kuvaus ja tavoitteet

Porin kaupungin teknisen toimialan investointisuunnitelmaan sisältyy kiertoliittymän ja kevyen liikenteen alikulkutunnelin rakentaminen Pohjois-Poriin Vaasantien ja Pohjoisväylän risteykseen. Uudistuksen tavoitteena on lisätä liittymän turvallisuutta. Koska kiertoliittymä sijoittuu keskeiselle kulkuväylälle pohjoisesta 8-tieltä Poriin saavuttaessa, on kiertoliittymän keskelle päätetty toteuttaa julkinen veistos. Veistoksen lisäksi on mahdollista toteuttaa siihen liittyvä teososa läheiseen alikulkutunneliin.

Kiertoliittymän itäpuolella kulkee kevyen liikenteen väylä. Liittymän eteläpuolelle rakennetaan alikulkutunneli, jonka molemmiin puolin rakennetaan uusi kevyen liikenteen väylä itä-länsisuuntaisesti. Risteyksen välittömässä läheisyydessä on peltoa, huoltoasema ja rakentamaton teollisuustontti. Kiertoliittymän kautta kulkee erikoiskuljetusreittejä, minkä takia liittymän keskiosaan on varattava kivettyä aluetta yliajoa varten. Tästä johtuen kiertoliittymän keskiosaan toteutettavan veistoksen tulee sijoittua hieman ympyrän

keskustan pohjoispuolelle. Kiertoliittymän ulkohalkaisija on noin 45 metriä ja sisähalkaisija noin 27 metriä. Kiertoliittymän keskiosassa voi teoksen yhteydessä käyttää viheraiheita, mutta niiden tulee olla helppohoitoisia.

Kiertoliittymän ympärille on kaavoitettu toimitilatontteja, joihin saa rakentaa korkeintaan kaksikerroksisia rakennuksia. Liittymän koillispuolella on lisäuomavaraus mahdollisen tulvan varalta.

Laajemmin katsottuna Kokemäenjoen pohjoispuolella sijaitsevalla Pohjois-Porin alueella on pitkään ollut teollisuutta ja asuinalueita. Jokirannan tuntumaan vuonna 2014 valmistunut Kauppakeskus Puuvilla on siirtänyt kaupungin kaupallisen keskustan Pohjois-Poriin. Pohjoisväylän varrelle Vaasantietä itään on valmistunut vuonna 2023 Pohjois-Porin monitoimitalo. Sinne sijoittuu noin tuhannen oppilaan Pohjoisväylän koulu ja lähikirjasto. Ne ovat lisänneet poikittaisliikennettä Vaasantien yli.

Vaasantie johtaa Kokemäenjoen rantaan alueelle, jolla on pitkä teollinen historia mm. saha-, konepaja- ja puuvillateollisuudessa. Kokemäenjoessa sijaitsee alun perin jokisatama, joka oli teollisuustuotteiden väylä maailmalle.

Näistä syistä julkisen taideteoksen sisällölliseksi lähtökohdaksi on valittu Porin seudun teollinen perintö ja osaaminen. Toteutettavan teoksen toivotaan ilmentävän tätä tematiikkaa oivaltavalla tavalla. Lisäksi teoksen toivotaan olevan taiteellisesti, esteettisesti ja teknisesti korkeatasoinen, ympäristöönsä soveltuva ja eräänlainen maamerkki Poriin pohjoisesta päin saavuttaessa.

Toteutettavan teoksen tulee olla ylläpidettävissä vaivattomasti ja kohtuullisin kustannuksin. Teoksen muodossa ja mahdollisessa valaistuksessa on huomioitava ympäröivän liikenteen turvallisuus ja erikoiskuljetukset. Teoksen elinkaaren toivotaan olevan sama kuin ympäröivän liittymärakenteen, eli sata vuotta.

Porin teollinen perintö ja osaaminen

Porin seudun teollisuuden leimallisia piirteitä ovat jo vuosisatojen ajan olleet innovointi, vienti ja kansainvälisyys. Alueen innovaatioihin lukeutuvat mm. kuparin jalostuksessa käytettävä liekkisulatusmenetelmä 1940-luvulla ja jätepaperin hyödyntäminen selluloosan valmistuksessa 1970-luvulla. Automaatio on otettu varhain käyttöön teollisessa tuotannossa, kuten ruudinkuljetusrobotti 1970-luvulla. Kekseliäisyyttä on käytetty jo pitkään materiaalien kierrätyksessä ja jätteen hyötykäytössä, esimerkiksi hiivaa on valmistettu sulfiittitehtaan jäteliemestä ja sähköenergiaa tuotettu sahateollisuuden ylijäämähakkeesta.

Vienti oli vilkasta jo 1800-luvulla, kun sahatuotteita jalostettiin Porissa ja vietiin maailmalle. Vientiin lähti myös metalli-, konepajateollisuuden tuotteita ja myöhemmin kemianteollisuuden tuotteita. Porissa on osattu tarpeen tullen tehdä yhteistyötä mm.

vientihankkeissa, mutta myös käydä tervettä kilpailua muiden yritysten kanssa. Tehtaiden pääkonttorit ovat pitkään olleet Porissa, mikä näkyy yhä Etelärannassa sijaitsevana Kivi-Porin historiallisena arvoalueena.

Porissa teollisella osaamisella on pitkä historia, ja työntekijöiden lojaalisuus tehtaita kohtaan ylittää sukupolvet. Tehdas on ollut osa työntekijöidensä identiteettiä ja se on myös pitänyt huolta työntekijöistään tarjoamalla urheilu- ja kulttuuritoimintaa. Porilaiseen työkulttuuriin kuuluu tekemisen meininki ja periksiantamattomuus sekä suorapuheisuus – asiat sanotaan suoraan niin kuin ne ovat.

Porin teollinen identiteetti on muutoksessa, kun teollisuus on supistunut ja muuttunut luonteeltaan esimerkiksi automaation myötä. Lisäksi monet yritykset ovat siirtyneet monikansalliseen omistukseen. Teknologinen kehitys ja vihreä siirtymä luovat porilaiselle teollisuudelle uusia mahdollisuuksia, toisaalta metalli- ja konepajateollisuuden tuotteille riittää kysyntää myös maailman muuttuessa.

Strategiset tavoitteet ja tulevaisuus

Porin kaupungin vuoden 2030 strategisena tavoitteena on olla sujuvan arjen ja kestävän kasvun kaupunki. Teollisten investointien saaminen kaupunkiin on strateginen tavoite ja investointeja onkin julkistettu viime vuosina. Kestävää kasvua edistetään näyttämällä suuntaa teollisuuden uudistumisessa ja oivalluksissa, kuten kiertotaloudessa ja teknologiametalleissa.

Tavoitteena on myös, että Pori on kulttuurikaupunki, joka tarjoaa elämyksiä ympäri vuoden ja jossa jokainen voi elää itsensä näköistä elämää. Asuinympäristöjä kehitetään kestäväällä kaupunkisuunnittelulla ja ympäristörakentamisella sekä moni-ilmeisillä asuinalueilla, joiden palvelutasoa ja arvoja vahvistetaan. Lisäksi tavoitteena on luoda viihtyisät ja turvalliset puitteet ulkoilulle, liikkumiselle, kulttuurille ja asumiselle.

Porin kaupunginhallitus on hyväksynyt 9.10.2023 resurssiviisaan kiertotalouden tiekarttatyön. Tiekartalla vastataan paikallistasolla kestävyyskriisin haasteisiin. Toimenpiteet edistävät YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Tiekartan kestävien hankintojen toimintamallin mukaan edistetään kestävän kehityksen mukaisia tavoitteita, erityisesti resurssiviisasta kiertotaloutta, hiilineutraaliutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Porin kaupunki on sitoutunut luontokadon pysäyttämiseen. Julkilausuma on julkistettu 13.9.2024 ja sen ovat allekirjoittaneet kymmenen Suomen suurinta kaupunkia. Porin kaupunki on sitoutunut hakemaan kiireellisiä ja mitattavia toimia, joilla elvytetään luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi se on luvannut kehittää alueidensa viher- ja vesialueita niin, että ne tukevat luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkilaisten hyvinvointia.

Vaasantie-Pohjoisväylän kiertoliittymään toteutettavan julkisen taideteoksen toivotaan toteutustavaltaan edistävän näitä tavoitteita.

Haku kohteen taiteilijaksi

Portfoliohakuun voivat osallistua kaikki ammattitaiteilijat tai työryhmät, joilla on taiteelliseen työskentelyyn soveltuva koulutus ja/tai aktiivinen ja ammattimainen toiminta alalla sekä kyky toteuttaa teos itsenäisesti. Työryhmän jäsenistä vähintään yhden on oltava ammattitaiteilija. Taiteilijan tai työryhmän tulee voida laskuttaa verkkolaskuna tai Porin kaupungin toimittajaportaalin kautta.

Portfoliohakuun osallistuvia pyydetään sisällyttämään portfolioon seuraavat asiat:

1. Yhteystiedot: sähköpostiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen verkkosivun osoite (taiteellisilta työryhmiltä yhteyshenkilö)
2. Työnäytteet: 3–5 määritellyn tehtävän kannalta relevanttia teosreferenssiä kuvineen sekä teostiedot (mm. valmistumisvuosi, tieto mahdollisista tilaajasta tai yhteistyökumppaneista). Mikäli kyseessä on työryhmässä toteutettu teos, tulee oma työosuus kuvata.
3. Ansioluettelo/CV (max. 3 sivua/taiteilija)
4. Motivaatiokirje, josta ilmenee miksi haluat toteuttaa kyseisen julkisen teoksen ja mikä on suhteesi annettuun aihepiiriin. Tekstin pituus korkeintaan yksi liuska.

Portfoliohaun aineistot toimitetaan yhtenä PDF-tiedostona. Tiedoston jokaisella sivulla on oltava taiteilijan nimi, ja tiedoston maksimikoko on 15 MB. Tiedoston nimeksi merkitään taiteilijan tai työryhmän nimi.

Hakemukset tulee toimittaa 6.5.2025 klo 23.59 mennessä osoitteeseen anni.saisto@pori.fi. Myöhästyneitä portfolioita ei huomioida valinnassa. Luonnoksia tulevasta teoksesta ei tule toimittaa osana hakemusta.

Valintaperusteet

Valintaperusteena portfoliohaussa on tekijän kiinnostavuus ja sopivuus hankkeeseen. Portfolioiden arvioinnissa huomioidaan taiteilijoiden aikaisempi kokemus julkisesta taiteesta, taiteellisen tuotannon taso sekä potentiaali tuottaa kohteeseen soveltuva, toteuttamis- ja ylläpitokelpoinen teos.

Päätöksentekoon osallistuvat henkilöt

Taiteilijavalinnan tekee Porin kaupungin julkisen taiteen suunnittelutyöryhmän nimeämä taidetyöryhmä. Siihen kuuluvat:

Rakennuttajainsinööri Iiro Hartman, infrayksikkö, tekninen toimiala
Viherrakennuttaja Pirjetta Sipiläinen-Salo, infrayksikkö, tekninen toimiala
Kulttuuriyksikön päällikkö Jyri Träskelin, kulttuuriyksikkö, sivistystoimiala
Johtaja Päivi Setälä, Lastenkulttuurikeskus Kruunupää, sivistystoimiala
Intendentti Anni Saisto, Porin taidemuseo, sivistystoimiala
Intendentti Leila Stenroos, Satakunnan Museo, sivistystoimiala

Jatkotoimenpiteet

Valitulle taiteilijalle ilmoitetaan valinnasta viimeistään 30.5.2025. Tämän jälkeen teosluonnoksen tilauksesta tehdään viranhaltijan hankintapäätös, ja taiteilijan kanssa laaditaan luonnostilaussopimus. Taiteilijalla on luonnosteluaikaa vuoden loppuun. Taidetyöryhmä ja taiteilija tapaavat ainakin kerran luonnostelun aikana ja keskustelevat teosluonnoksesta. Vuoden 2026 alussa taiteilija laatii teoksen toteutuksesta kustannusarvion ja teoksen hankintasopimus valmistellaan.

Tekijänoikeudet

Portfolion tekijänoikeus säilyy taiteilijalla. Portfoliohaun järjestäjällä ei ole oikeutta käyttää, julkaista tai muutoin hyödyntää portfoliohakuun jätettyä materiaalia tai niistä otettuja kuvia, eikä siirtää oikeuksia eteenpäin kolmansille osapuolille.

Tietosuoja

Portfoliohaun järjestäjä käsittelee hakuun osallistuneiden henkilötietoja EU:n ja kansallisen tietosuojalainsäädännön mukaisesti haun toteuttamiseksi. Henkilötietoja ei luovuteta kolmansille osapuolille eikä käytetä muihin tarkoituksiin. Henkilötiedot kerätään rekisteröidyltä itseltään portfoliohakuun osallistumisen yhteydessä. Henkilötiedot poistetaan viimeistään, kun taidehanke on kokonaisuudessaan päättynyt, eikä henkilötiedoilla ole enää käyttötarvetta.

Portfoliohaku toteutetaan noudattaen Suomen Taiteilijaseuran ohjeistusta.

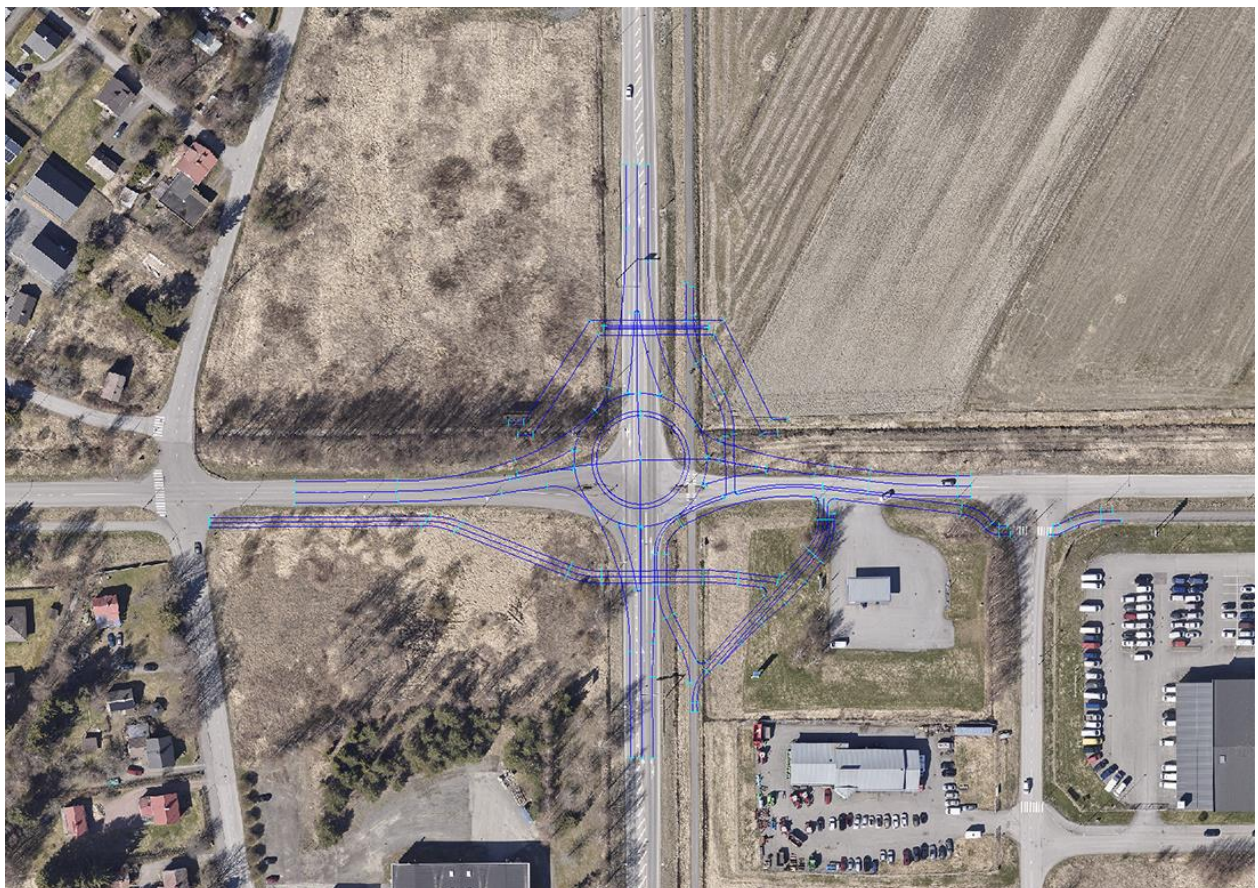
Kuva-aineisto:

1. Kuva risteysalueesta

2. Karttakuva alueesta

5. Erikoiskuljetusreitit

